

สงครามการปราบปรามการทุจริต: การศึกษาอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ ของคนไทยและคนจีน*

ANTI - CORRUPTION WAR: A STUDY OF CONCEPTUAL METAPHORS OF THAI AND CHINESE PEOPLE

เสวียน หยวน หวู่*, เมธาวี ยุทธพงษ์ธาดา, โกวิท พิมพวง

Xueyan Hua*, Methawee Yuttapongtada, Kowit Plimpuang

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

Faculty of Humanities, Kasetsart University, Bangkok, Thailand

*Corresponding author E-mail: hua.x@ku.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปคำอุปลักษณ์ที่สะท้อนมโนทัศน์ [การปราบปรามการทุจริต คือ สงคราม] ในข่าวออนไลน์ภาษาไทยและภาษาจีน ตามแนวคิดการศึกษาอุปลักษณ์ของ Lakoff & Johnson โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและปริมาณ เก็บข้อมูลภาษาไทยจากเว็บไซต์ไทยรัฐออนไลน์ มติชนออนไลน์ และเก็บข้อมูลภาษาจีนจากเว็บไซต์ซินหัวนิวส์และเว็บไซต์คณะกรรมการตรวจสอบวินัยส่วนกลางแห่งพรรคคอมมิวนิสต์จีน ตั้งแต่ 1 ม.ค. 2563 - 30 เม.ย. 2565 และนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบรูปคำอุปลักษณ์สงครามในข่าวออนไลน์ภาษาไทย 24 รูปคำ และพบรูปคำอุปลักษณ์สงครามในข่าวออนไลน์ภาษาจีน 61 รูปคำ รูปคำอุปลักษณ์ที่ปรากฏสะท้อนให้เห็นว่าทั้งผู้ใช้ภาษาไทยและผู้ใช้ภาษาจีนมีมโนทัศน์เหมือนกันที่มองว่า [การปราบปรามการทุจริต คือ สงคราม] แต่มีรายละเอียดที่ต่างกันคือ ชาวภาษาจีนมีการใช้รูปคำอุปลักษณ์ที่อยู่ในวงความหมายสงครามมากกว่าและหลากหลายกว่าชาวภาษาไทย โดยเฉพาะรูปคำอุปลักษณ์กลุ่มปฏิบัติการต่อสู้กับศัตรูที่แสดงถึงการแก้ไขปัญหการทุจริต เนื่องจากการปราบปรามการทุจริตเป็นภารกิจที่รัฐบาลจีนให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง นอกจากต้องการให้ผู้รับสารเข้าใจถึงความอันตรายของการทุจริตแล้ว ที่สำคัญกว่านั้นคือ แสดงจุดยืนและความคิดของรัฐบาลในการปราบปรามการทุจริต เพื่อเกิดการโน้มน้าวใจให้ประชาชน ผู้รับสารให้ความร่วมมือในการปราบปรามการทุจริต การที่ผู้ใช้ภาษาไทยและภาษาจีนมีมโนทัศน์การทุจริตที่เหมือนกันเกิดจากประสบการณ์ทางสังคมวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน การที่เลือกใช้รูปคำอุปลักษณ์ที่อยู่ในวงความหมายสงครามที่ต่างกันเกี่ยวเนื่องกับสภาพทางสังคมที่ต่างกัน

คำสำคัญ: อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์, การปราบปรามการทุจริต, สงคราม

Abstract

This research aims to study metaphorical expressions reflecting conceptual metaphors [Anti-Corruption is war] in Thai and Chinese online news based on the metaphorical framework by Lakoff and Johnson. It employs a qualitative and quantitative research method, collecting Thai language data from the Thairath online website and Matichon Online, and collecting Chinese data from Xinhua News website and Central Discipline Inspection and Supervision Commission website between January 1, 2020, and April 30, 2022. The research findings are

presented using a descriptive research method. This study found 24 metaphorical expressions about war in Thai online news and 61 metaphorical expressions about war in Chinese online news. The metaphorical expressions observed indicate that both Thai and Chinese speakers share the concept that [Anti-Corruption is war]. However, there are some differences in the usage of metaphorical expressions about war between Chinese online news and Thai online news. Specifically, the group fighting against the enemy represents the effort to solve corruption problems. Since anti-corruption is an important mission for the Chinese government, it aims not only to make the public understand the dangers of corruption but also to convey its standpoint and ideas regarding anti-corruption and persuade the public to cooperate in the fight against corruption. The shared concept of corruption among Thai and Chinese speakers arises from similar sociocultural experiences, while the selection of different metaphorical expressions about war is associated with different social conditions.

Keywords: Conceptual Metaphor, Anti-Corruption, War

บทนำ

ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันนับได้ว่าเป็นปัญหาสำคัญหนึ่งที่ทุกประเทศทั่วโลกให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากการทุจริตคอร์รัปชันส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการภาครัฐ การพัฒนาเศรษฐกิจ การค้าการลงทุน และการพัฒนาประเทศ รวมถึงภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศ ฯลฯ จากผลการสำรวจสถานการณ์การทุจริตของทุกประเทศทั่วโลกขององค์การเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International, 2022) พบว่า ประเทศไทยถูกจัดอันดับปัญหาการทุจริตผ่านดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index : CPI) โดยมีค่าคะแนนอยู่ในอันดับที่ 101 และประเทศจีนมีค่าคะแนนอยู่ในอันดับที่ 65 จากประเทศที่เข้าร่วมประเมินทั้งหมด 180 ประเทศทั่วโลก ดังที่สัมฤทธิ์ น่วมศิริ และคณะ ได้กล่าวถึงผลเสียที่เกิดจากการทุจริตคอร์รัปชันในงานวิจัยการทุจริตคอร์รัปชันกับสังคมไทยว่า การทุจริตคอร์รัปชันทำให้สังคมไม่เจริญเติบโตและพัฒนา ทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพ ประชาชนขาดความศรัทธา ไม่เคารพกฎหมายและถืออำนาจและเงินเป็นใหญ่ (สัมฤทธิ์ น่วมศิริ และคณะ, 2562) ซึ่งทั้งสองประเทศต่างก็เห็นถึงความจำเป็นและความสำคัญในการจัดการปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน อันเห็นได้จากการดำเนินการนโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาลทั้งสองประเทศ เช่น ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรียุค คสช. ได้ประกาศให้การแก้ไขปัญหาการทุจริตเป็น “วาระแห่งชาติ” โดยได้กล่าวว่า

(1) “รัฐบาลมีความมุ่งมั่นในการแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ จึงร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ดำเนินการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี...มุ่งสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต (ทำเนียบรัฐบาลไทย, 2564)

สำหรับสาธารณรัฐประชาชนจีน ประธานาธิบดี สี จิ้นผิงก็ได้เน้นย้ำถึงความมุ่งมั่นของการจัดการปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันของรัฐบาลในการประชุมหรืองานต่าง ๆ บ่อยครั้ง เช่นการกล่าวในประชุมเต็มคณะครั้งที่ 2 ของคณะกรรมการการตรวจสอบวินัยของคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์จีนชุดที่ 18 ว่า

(2) 党风廉政建设 and 反腐败斗争, 是党的建设的重大任务。为政清廉才能取信于民, 秉公用权才能赢得人心。

การเสริมสร้างความสุจริตของพรรคฯ และต่อสู้กับทุจริต เป็นภาระหน้าที่สำคัญที่ยิ่งใหญ่ในการสร้างสรรค์พรรค ต้องปกครองด้วยความซื่อสัตย์ถึงจะได้รับความเชื่อถือจากประชาชน ใช้อำนาจอย่างเป็นธรรมถึงจะชนะใจประชาชน (Xi, J. , 2014)

การทุจริตคอร์รัปชันมักเป็นประเด็นที่นักวิชาการในสาขาวิชาต่าง ๆ ให้ความสนใจ ทั้งสาขารัฐศาสตร์ กฎหมาย เศรษฐศาสตร์ ปรัชญา สังคมวิทยา ฯลฯ แต่เมื่อวิเคราะห์หา (1) และ (2) ที่กล่าวโดยผู้นำของทั้งสองประเทศในแง่ภาษาศาสตร์นั้น จะพบว่ามีการใช้อุปสรรคในการเปรียบเทียบการทุจริตที่น่าสนใจ กล่าวคือ ในตัวอย่างที่ (1) คำว่า “ต่อต้าน” มีความหมายว่า ปะทะไว้, ต้านทานไว้, สู้รบป้องกันไว้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) แสดงความเป็นปฏิปักษ์และต่อสู้ไม่ให้อีกฝ่ายหนึ่งกระทำสำเร็จ (นพวรรณ พันธเมธา, 2063) ซึ่งคำดังกล่าวมีความหมายเกี่ยวกับการต่อสู้กับศัตรู แต่ถูกนำมาใช้ในการกล่าวถึงการทุจริตในเชิงเปรียบเทียบ แสดงให้เห็นถึงการเปรียบเทียบการทุจริตเป็นศัตรูอันตรายที่ต้องต่อสู้ และกำจัด สำหรับตัวอย่างที่ (2) คำว่า “斗争” ที่หมายถึง ต่อสู้ มักจะใช้ในการสู้รบ สงคราม จากตัวอย่าง 反腐败斗争 ที่หมายถึง ต่อสู้กับทุจริต ก็เห็นได้ว่าการเปรียบเทียบการทุจริตเป็นศัตรูที่เป็นอันตรายในสงครามที่ต้องต่อสู้กันเช่นกัน

แนวคิดภาษาศาสตร์ปริชาน เห็นว่า ภาษาเป็นภาพสะท้อนของความคิด และการประมวลผลความคิดของมนุษย์ การอธิบายปรากฏการณ์ที่สำคัญในภาษาจะทำให้สามารถอธิบายความนึกคิด รวมทั้งการประมวลผลความคิดว่ามนุษย์คิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างไร ภาษาจึงเปรียบได้กับหน้าต่างที่เปิดให้เห็นถึงการทำงานในระบบปริชานของผู้ใช้ภาษา (ชัชวดี ศรีลัมพ์, 2548) การศึกษาอุปสรรคตามแนวภาษาศาสตร์ปริชาน เริ่มจาก George Lakoff และ Mark Johnson นักภาษาศาสตร์ปริชาน ที่ได้เสนอแนวคิดไว้ในหนังสือ Metaphor We Live By ว่า การใช้ภาษาในชีวิตประจำวันของเรานั้นอยู่ในรูปแบบของการเปรียบเทียบเป็นอุปสรรคทั้งสิ้น อุปสรรคจะไม่เพียงแต่เป็นเรื่องของการใช้คำเท่านั้น แต่ยังเป็นปรากฏการณ์ระดับมโนทัศน์ และสะท้อนถึงประสบการณ์ต่าง ๆ ของมนุษย์ เช่น การเรียนรู้ ประสบการณ์ทางร่างกาย ประสาทสัมผัส สังคมวัฒนธรรม ฯลฯ การวิเคราะห์การใช้ภาษาของคนในสังคมนั้น ๆ จึงสามารถแสดงให้เห็นว่า คนในสังคมนั้น ๆ มีระบบความคิดอย่างไร อุปสรรคแนวนี้จึงเรียกว่า อุปสรรคมโนทัศน์ หรือมโนอุปสรรค (Lakoff, G., & Johnson, M., 1980) ไดยกตัวอย่างอุปสรรคเชิงมโนทัศน์ TIME IS MONEY ที่ปรากฏใช้กันในชีวิตประจำวันของผู้พูดภาษาอังกฤษ ที่สะท้อนจากการใช้คำอุปสรรคต่าง ๆ เช่น (1) You're wasting my time. (2) How do you spend your time these days? (3) That flat tire cost me an hour. จะเห็นได้ว่า คำกริยาที่พบในตัวอย่าง เช่น wasting, spend, cost ล้วนเป็นคำที่ปกติใช้ในวงความหมายเมื่อพูดถึงเงินทอง สิ่งมีค่า ซึ่งตัวอย่างข้างต้นนอกจากสื่อให้เห็นถึงการเปรียบเทียบเวลาเป็นเงินแล้ว ยังสื่อให้เห็นถึงความคติมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาอังกฤษว่าให้ความสำคัญกับเวลา เห็นเวลาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเหมือนเงินทอง

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า งานที่ศึกษาอุปสรรคเชิงมโนทัศน์การทุจริตโดยตรงยังไม่พบในงานวิจัยภาษาไทย งานวิจัยที่เกี่ยวกับการประเมินการทุจริตในภาษาไทยมักจะเป็นงานด้านรัฐศาสตร์ กฎหมาย เศรษฐศาสตร์ ปรัชญา สังคมวิทยา ฯลฯ เช่น การเสริมสร้างจิตสำนึกการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสังคมไทย (อภิษฎา ศรีเครือคง และคณะ, 2560) แนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันในหน่วยงานภาครัฐ (ปิยะธิดา อภัยภักดิ์, 2561) การทุจริตคอร์รัปชันกับสังคมไทย (สัมฤทธิ์ น่วมศิริ และคณะ, 2562) สำหรับงานวิจัยภาษาจีนนั้น พบว่ามีการศึกษาทั้งอุปสรรคเชิงมโนทัศน์การทุจริตในภาษาจีน และการเปรียบเทียบอุปสรรคเชิงมโนทัศน์การทุจริตระหว่างภาษาจีนกับภาษาต่างประเทศ เช่น Dong & Zheng พบว่าทั้งภาษาอังกฤษและภาษาจีนมีการใช้อุปสรรคสงคราม อุปสรรคโรค และอุปสรรคการเดินทางมากที่สุด อุปสรรคดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความคล้ายคลึงกันด้านประสบการณ์ทางร่างกายและสังคม และสะท้อนให้เห็นว่าทั้งผู้ใช้ภาษาอังกฤษและผู้ใช้ภาษาจีนมีความคิดตรงกันว่าการทุจริตเป็นสิ่งที่อันตราย การจัดการปัญหาการทุจริตเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนและต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (Dong, W., & Zheng, K., 2015) ชาวภาษาเกาหลีและชาวภาษาจีนมีการใช้อุปสรรคที่เหมือนกันคือ อุปสรรคสงคราม อุปสรรคสิ่งมีชีวิต อุปสรรคโรค ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความคล้ายคลึงกันด้านประสบการณ์และความคิดต่อเรื่องการทุจริตของผู้ใช้ภาษาเกาหลีและภาษาจีน (Ma, Y., 2017) ทั้งคนจีนและคนรัสเซียมีมโนทัศน์ต่อการทุจริตที่

คล้ายคลึงกัน คือ มองว่าการทุจริตเป็นสิ่งอันตรายที่ต้องอยู่ห่าง (Pan, Z., 2020) โดยสื่อผ่านอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ [การทุจริต คือ โรค] [การปราบปรามการทุจริต คือ สงคราม] (Liu, X., 2018) ใช้กรอบแนวคิดของ Lakoff & Johnson และอุปลักษณ์เชิงวิพากษ์ของ Charteris-Black ในการวิเคราะห์ พบว่าชาวภาษาจีนมีการใช้อุปลักษณ์สงคราม อุปลักษณ์เครื่องมือ อุปลักษณ์สัตว์ อุปลักษณ์โรค และอุปลักษณ์สิ่งก่อสร้างมากที่สุด ซึ่งการเลือกใช้อุปลักษณ์ดังกล่าวเกิดจากปัจจัยทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมสังคม และอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ที่ปรากฏทำหน้าที่ 3 ประการคือ 1) ช่วยให้เรื่องการทุจริตกลายเป็นสิ่งที่ประชาชน หรือผู้รับสารเข้าใจง่ายขึ้น 2) ช่วยให้ผู้รับสารเข้าใจความคิดและนโยบายในการปราบปรามการทุจริตของรัฐบาลจีนมากขึ้น 3) โน้มน้าวให้ผู้รับสารยอมรับความคิดและนโยบายที่ใช้ในการปราบปรามการทุจริตของรัฐบาลจีน (Ji, Y., 2021) พบว่าท่านประธานาธิบดีสี จิ้นผิงมีการใช้อุปลักษณ์สงคราม อุปลักษณ์โรคมากที่สุด อุปลักษณ์ที่ท่านใช้ทำหน้าที่การถ่ายทอดความคิดของท่านเข้าสู่ประชาชนได้ดี เนื่องจากอุปลักษณ์ที่ท่านใช้ เช่น สงคราม โรค เป็นสิ่งที่ประชาชนคุ้นเคยและเข้าใจง่าย ช่วยให้ประชาชนเข้าใจความอันตรายหรือผลกระทบของการทุจริตที่มีต่อประเทศชาติ และเห็นความมุ่งมั่นของท่านในการต่อต้านการทุจริตเป็นอย่างดี

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่า อุปลักษณ์สงครามมีการปรากฏเป็นสากล เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาเกาหลี ภาษารัสเซีย และภาษาจีนต่างก็มีการใช้อุปลักษณ์สงครามในการทำความเข้าใจเรื่องการทุจริต จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยพบว่า ภาษาไทยก็มีการนำอุปลักษณ์สงครามในการกล่าวถึงการทุจริตเช่นกัน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบว่าผู้ใช้ภาษาไทยและภาษาจีนมีการนำอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์สงครามในการทำความเข้าใจมนทัศน์การทุจริต ซึ่งเป็นมนทัศน์ที่ซับซ้อนและเป็นนามธรรมอย่างไร เพื่อให้ทราบถึงมุมมองของผู้ใช้ภาษาไทยและภาษาจีนที่มีต่อเรื่องการทุจริต ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากในการทำความเข้าใจกันระหว่างประชาชนทั้งสองประเทศ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษารูปคำอุปลักษณ์ที่สะท้อนมนทัศน์ [การปราบปรามการทุจริต คือ สงคราม] ในข่าวออนไลน์ภาษาไทยและภาษาจีน

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และปริมาณ (Quantitative Research) และนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลภาษาไทยจากเว็บไซต์ไทยรัฐออนไลน์ มติชนออนไลน์ และเก็บข้อมูลภาษาจีนจาก 新华网 (เว็บไซต์ซินหัวนิวส์ Xinhua News) 中央纪委国家监委网 (เว็บไซต์คณะกรรมการตรวจสอบวินัยส่วนกลางแห่งพรรคคอมมิวนิสต์จีน (China Discipline Inspection and Supervision Commission) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563 ถึง วันที่ 30 เมษายน 2565 เนื่องจากเว็บไซต์ไทยรัฐออนไลน์ มติชนออนไลน์ เป็นสื่อมวลชนหลักที่ได้รับความนิยม และความเชื่อถือที่มีผู้ติดตามจำนวนมากของประเทศไทย ส่วน 新华网 (เว็บไซต์ซินหัวนิวส์ Xinhua News) ก็เป็นสื่อที่ได้รับความนิยม และความเชื่อถือที่มีผู้ติดตามจำนวนมากของประเทศไทย 中央纪委国家监委网 (เว็บไซต์คณะกรรมการตรวจสอบวินัยส่วนกลางแห่งพรรคคอมมิวนิสต์จีน (China Discipline Inspection and Supervision Commission) เป็นเว็บไซต์ของคณะกรรมการตรวจสอบวินัยส่วนกลางแห่งพรรคคอมมิวนิสต์จีน ซึ่งเป็นหน่วยงานราชการที่มีหน้าที่ในการปราบปรามการทุจริตเป็นหลัก ถือว่าเป็นแหล่งที่มาหลักของข่าวที่เกี่ยวกับการทุจริตของพรรคจีน ซึ่งเว็บไซต์เหล่านี้มีการรายงานข่าวประเด็นต่าง ๆ ที่ประชาชนสนใจ รวมถึงข่าวที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต

ผู้วิจัยจะเก็บเฉพาะข้อมูลที่มีการใช้รูปคำที่อยู่ในวงความหมายสงครามในการกล่าวถึงการทุจริตในเชิงเปรียบเทียบ แสดงให้เห็นถึงการถ่ายโยงความหมายระหว่างวงความหมายสงคราม ซึ่งเป็นวงความหมายต้นทาง (source domain) ไปยังวงความหมายการทุจริต ซึ่งเป็นวงความหมายปลายทาง (target domain) ดังตัวอย่างเช่น

(3) รัฐบาล พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ประกาศสงคราม กับการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งอาจจะคล้ายกับทุกรัฐบาลที่ผ่านมา แต่ชาวบ้านกลับไปโฟกัสว่า รัฐบาลชุดไหนมีคอร์รัปชันมากที่สุด องค์กรปราบคอร์รัปชันทั้งภาครัฐและเอกชนฟันธงตรงกัน น่าตกใจคือแนวโน้มว่า สถิติคอร์รัปชัน รัฐบาลชุดนี้จะแซงหน้าชุดอื่น

จากตัวอย่างข้างต้นเห็นได้ว่า มีการใช้คำว่า “ประกาศสงคราม” กับการทุจริต ซึ่งตามพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน คำว่า “สงคราม” หมายถึง การรบใหญ่ที่มีคนจำนวนมากต่อสู้ฆ่าฟันกัน ประกาศสงคราม จึงหมายถึง การนำประเทศเข้าสู่ภาวะสงครามกับศัตรู (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) ตัวอย่างดังกล่าวจึงถือว่ามี การเปรียบเทียบเกิดขึ้นโดยมีวงความหมายต้นทาง (source domain) คือ สงคราม และสิ่งที่ถูกเปรียบในวงความหมายปลายทาง (target domain) คือ การทุจริต กล่าวคือมีการเปรียบเทียบการทุจริตเป็นศัตรูที่ต้องกำจัดในสงคราม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะจำแนกกลุ่มรูปคำอุปลักษณะที่อยู่ในวงความหมายสงครามตามวงความหมายย่อย โดยใช้ความหมายประจำรูปเป็นเกณฑ์โดยใช้พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานฉบับ พ.ศ. 2554 และคลังคำของ นววรรณ พันธุเมธา เป็นเอกสารอ้างอิงในภาษาไทย (นววรรณ พันธุเมธา, 2063) และใช้ HANYU CIDIAN 现代汉语词典 (พจนานุกรมภาษาจีนสมัยใหม่) เป็นเอกสารอ้างอิงในภาษาจีน (Dictionary Editing Office of CASS 中国社会科学院语言研究所词典编辑室, 2016)

จากนั้น ผู้วิจัยจะวิเคราะห์กระบวนการถ่ายโยงความหมายระหว่างมโนทัศน์ต้นทางสงครามไปยังมโนทัศน์ปลายทางการทุจริต เพื่อแสดงให้เห็นถึงอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ [การปราบปรามการทุจริต คือ สงคราม] ในระบบปริชาณของคนไทยและคนจีน เพื่อนำไปสู่การสรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าชาวออนไลน์ภาษาไทยมีการใช้รูปคำอุปลักษณะที่อยู่ในวงความหมายสงครามจำนวน 24 รูป และสามารถจำแนกรูปคำเหล่านี้ตามกลุ่มความหมายย่อยได้เป็น 5 กลุ่ม คือ 1) การจู่โจมของศัตรู 2) ปฏิกริยาต่อสู้กับศัตรู 3) ยุทธศาสตร์การทำสงคราม 4) อาวุธที่ใช้ในสงคราม และ 5) ผลของสงคราม ดังนี้

ตารางที่ 1 รูปคำอุปลักษณะสงครามในชาวออนไลน์ภาษาไทย

อุปลักษณะ (จำนวนรูปคำอุปลักษณะ)	รูปคำอุปลักษณะ
อุปลักษณะสงคราม (24 รูป)	1) การจู่โจมของศัตรู (2 รูป) คุกคาม ทำลาย
	2) ปฏิกริยาต่อสู้กับศัตรู (18 รูป) ประกาศสงคราม ป้อง ป้องกัน กัน ป้อมปราม ต้าน ต่อด้าน สกัด สู้ ต่อสู้ ฟันปราบปราบปราม ขจัด ประหาร(ปราบ) ล้างบาง กำจัด กวาดล้าง
	3) ยุทธศาสตร์การทำสงคราม (1 รูป) (กำหนด/ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์) ยุทธศาสตร์
	4) อาวุธที่ใช้ในสงคราม (2 รูป) อาวุธ เกราะ
	5) ผลของสงคราม (1 รูป) เอาชนะ

ดังตัวอย่างเช่น

(4) โดยเฉพาะข้าราชการจะต้องไม่ทุจริตโดยเด็ดขาด สิ่งเหล่านี้ถือเป็นสิ่งที่คุกคามประเทศไทยมานานแล้ว

(5) แม้ว่า ทปอ. จะหาทางป้องกันการทุจริตอย่างไร ก็จะมีคนพยายามหาช่องทางกระทำความผิด คล้ายหนูจับแมว แมวจับหนูอยู่ตลอด

(6) ... การขับเคลื่อนประเทศจึงให้ความสำคัญกับการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ 3 เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2560-2564 กำหนดยุทธศาสตร์หลักมุ่งเน้นให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริต

(7) คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พัฒนากฎหมายและมาตรการ รวมไปถึงการจัดทำคู่มือแนวทางปฏิบัติที่จะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาลิขชนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างเกราะป้องกันให้กับองค์กรในการพัฒนาแนวปฏิบัติการป้องปรามการคอร์รัปชันให้มีความทันสมัย

(8) องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน เชื่อว่าการต่อสู้ เอาชนะคอร์รัปชัน หลักสำคัญคือต้องทำให้ทุกคนตระหนักว่า การโกงเป็นเรื่องน่ารังเกียจ คนโกงต้องไม่มีที่ยืนในสังคม

จากตัวอย่างข้างต้น รูปคำ “คุกคาม” “ป้องกัน” “ยุทธศาสตร์” “เกราะ” และ “เอาชนะ” ต่างเป็นคำที่อยู่ในวงความหมายสงคราม แต่ถูกนำมาใช้ในการกล่าวถึงการทุจริตในเชิงเปรียบเทียบ รูปคำเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าการทุจริตเสมือนศัตรูในสงครามที่ไม่หวังดี และมุ่งทำลายความสงบของประเทศชาติ และสร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชน รัฐบาลและประชาชนเสมือนฝ่ายตรงข้ามที่ต้องต่อสู้กับศัตรูการทุจริตด้วยการวางกลยุทธ์ และใช้กฎหมาย มาตรการต่าง ๆ เป็นอาวุธเพื่อเอาชนะศัตรูการทุจริต และประสบความสำเร็จในสงครามการปราบปรามการทุจริต ทั้งนี้ สามารถแสดงกระบวนการการถ่ายทอดความหมายได้ดังนี้

ตารางที่ 2 การถ่ายทอดความหมายอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ [การปราบปรามการทุจริต คือ สงคราม] ในข่าวออนไลน์ภาษาไทย

วงความหมายต้นทาง [สงคราม]		วงความหมายปลายทาง [การปราบปรามการทุจริต]
ข้าศึก/ศัตรู	→	การทุจริต
คู่ต่อสู้กับศัตรู	→	รัฐบาล ประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรต่าง ๆ
การโจมตีของศัตรู	→	การทุจริตสร้างผลกระทบ ความเสียหายแก่ประเทศชาติ
ปฏิกิริยาต่อสู้กับศัตรู	→	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดการปัญหาการทุจริต
ยุทธศาสตร์การทำสงคราม	→	แผนการดำเนินการปราบปรามการทุจริต
อาวุธที่ใช้ในสงคราม	→	วิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการปัญหาการทุจริต
	→	เช่น กฎหมาย มาตรการต่าง ๆ จิตสำนึกข้อสัตย์สุจริต
ผลของสงคราม	→	ผลการจัดการปัญหาการทุจริต
(ชนะสงคราม)	→	(ประสบความสำเร็จในการปราบปรามการทุจริต)

สำหรับข่าวออนไลน์ภาษาจีน พบว่ามีการใช้รูปคำอุปลักษณ์ที่อยู่ในวงความหมายสงครามจำนวน 61 รูป และสามารถจำแนกรูปคำเหล่านี้ตามกลุ่มความหมายย่อยได้เป็น 8 กลุ่ม คือ 1) การทำสงคราม 2) ผู้ร่วมการทำสงคราม (ศัตรู คู่ต่อสู้กับศัตรู) 3) สถานที่ทำสงคราม 4) การโจมตีของศัตรู 5) ปฏิกิริยาต่อสู้กับศัตรู 6) ยุทธศาสตร์การทำสงคราม 7) อาวุธที่ใช้ในสงคราม 8) ผลของสงคราม ดังนี้

ตารางที่ 3 รูปคำอุปลักษณสงครามในข่าวออนไลน์ภาษาจีน

อุปลักษณ (จำนวนรูป คำอุปลักษณ)	รูปคำอุปลักษณ
1) การทำสงคราม (7 รูป)	仗 战争 (สงคราม) 役 战役 (ยุทธการ การรบย่อย ๆ ที่ดำเนินการภายในระยะเวลาหนึ่ง พื้นที่หนึ่งตามแผนการสงครามเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์) 攻坚战 (สงครามปิดล้อม) 持久战 (สงครามยืดเยื้อ) 歼灭战 (สงครามแห่งการทำลายล้าง)
2) ผู้ร่วมการทำ ศัตรู (2 รูป) สงคราม (9 รูป) คู่ต่อสู้กับศัตรู (7 รูป)	大敌 (ศัตรูทรงพลัง) 公敌 (ศัตรูร่วม) 铁 军 (กองทัพเหล็ก กองทัพอยู่ยงคงกระพันที่ชำนาญการต่อสู้) 前 哨 (ด่านหน้า) 主力部队 (กำลังหลัก) 生力军 (กองทัพแข็งแกร่งใหม่) 尖 兵 (กองกำลังที่ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยและการลาดตระเวนระหว่างการเดินทาง) 卫 士 (ทหารยาม) 战 士 (ทหารร่วมการต่อสู้)
3) สถานที่ทำสงคราม (4 รูป)	战场 (สนามรบ) 高地 (ที่สูง, ในทางการทหาร หมายถึง ที่สูงซึ่งสามารถมองเห็นและควบคุมพื้นที่โดยรอบได้) 一线 (ด่านหน้า, สถานที่ที่กองทัพทั้งสองฝ่ายอยู่ใกล้กัน) 阵地 (พื้นที่ของผู้ทำสงคราม สถานที่ที่กองทหารยึดครองเพื่อการสู้รบ)
4) การโจมตีของศัตรู (1 รูป)	侵犯 (บุกรุก การรุกรานดินแดนของประเทศอื่น)
5) ปฏิกริยาต่อสู้กับศัตรู (27 รูป)	斗争 战斗 (ต่อสู้) 奋战 (ต่อสู้อย่างกล้าหาญ) 作战 (ทำสงคราม) 主攻 (รุก) 亮剑 (โชว์ดาบ ต่อสู้กับศัตรู) 出击 (โจมตีศัตรู) 攻坚 (โจมตีป้อมปราการที่แข็งแกร่งของศัตรู) 打击 (โจมตี) 对抗 (คัดค้าน) 抵御 抵制 (ต่อต้าน) 震慑 (ป้องปราม) 防 防范 (ป้องกัน) 预防 (ป้องกันล่วงหน้า) 消灭 (กำจัด) 武装 (ติดอาวุธ) 宣战 (ประกาศสงคราม) 排雷 (กำจัดทุ่นระเบิด) 拆弹 (ถอดชิ้นส่วนระเบิด) 筑 สร้าง 围墙 (กำแพง)/墙 (กำแพง)/防火墙 (กำแพงกันไฟ)/屏障 (สิ่งกีดขวาง)/堡垒 (ป้อมปราการ)/防线 (แนวป้องกัน)
6) ยุทธศาสตร์การทำสงคราม (3 รูป)	战略 (ยุทธศาสตร์) 部署 (จัดวางยุทธศาสตร์) 战术 (หลักและวิธีการต่อสู้)
7) อาวุธที่ใช้ในสงคราม (5 รูป)	兵器 (อาวุธ) 武器 (อาวุธ) 剑 (ดาบ) 利器 (อาวุธคม) 利剑 (ดาบคม)
8) ผลของสงคราม (5 รูป)	胜仗 (การรบที่ชนะ) 胜利 (ชัยชนะ) 胜 (ชนะ) 战果 (ชัยชนะในการรบ) 打赢 (硬仗) (ชนะในการรบ)

ดังตัวอย่างเช่น

(9) 反腐败是一场没有硝烟的战争

การปราบปรามการทุจริตเป็นสงครามที่ปราศจากควันดินปืน

(10) 我们党从诞生之日起，就把腐败视为大敌

นับตั้งแต่การก่อตั้งพรรคของเรา ก็มองการทุจริตเป็นศัตรูทรงพลัง

(11) 纪检监察机关...是惩治腐败的主力部队和生力军

หน่วยงานตรวจสอบและกำกับดูแลวินัยเป็นกำลังหลักและกองทัพแข็งแกร่งใหม่ในการปราบปรามการทุจริต

(12) 在反腐败战场上战斗了 30 年，刘桂西办理过上百起贪腐案件

ต่อสู้ในสนามรบปราบปรามการทุจริตเป็นเวลา 30 ปี หลิว กุ้ยซีได้ดำเนินคดีการทุจริตแล้วร้อยกว่าคดี

(13) 对群众身边腐败...坚决亮剑

โซว์ดาบอย่างเด็ดขาดต่อการทุจริต...ที่อยู่รอบตัวประชาชน

(14) 党中央...明确提出一体推进不敢腐、不能腐、不想腐的战略部署

คณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์จีนได้จัดวางยุทธศาสตร์การปราบปรามการทุจริตที่ชัดเจน คือ ดำเนินการไม่กลัวทุจริต ไม่สามารถทุจริตและไม่อยากทุจริตไปพร้อม ๆ กัน

(15) 廉洁文化是抵制腐败滋生的有力思想武器

วัฒนธรรมสุจริตเป็นอาวุธทางอุดมการณ์ที่ทรงพลังในการต้านทานการทุจริต

(16) 习近平总书记...在十八届中央纪委七次全会上强调 “坚决打赢反腐败这场正义之战”

เลขาธิการพรรคฯ สี จิ้นผิง... เน้นย้ำในการประชุมเต็มคณะครั้งที่ 7 ของคณะกรรมการการตรวจสอบวินัยกลางฯ ชุดที่ 18 ว่า "ต้องชนะสงครามแห่งยุติธรรมในการปราบปรามการทุจริตอย่างเด็ดขาด"

จากตัวอย่างข้างต้น รูปคำ “战争 (สงคราม)” “大敌 (ศัตรูทรงพลัง)” “主力部队 (กำลังหลัก)” “生力军 (กองทัพแข็งแกร่งใหม่)” และ“战场 (สนามรบ)” “亮剑 (โซว์ดาบ)” “战略 (ยุทธศาสตร์)” “武器 (อาวุธ)” “赢 (ชนะ)” ต่างเป็นคำที่อยู่ในวงความหมายสงคราม แต่ถูกนำมาใช้ในการกล่าวถึงการทุจริตในเชิงเปรียบเทียบ เช่นกัน รูปคำเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าการปราบปรามการทุจริตเสมือนการทำสงคราม หน่วยงานที่มีการทุจริตและถูกตรวจสอบเสมือนสนามรบ ซึ่งสงครามครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมสองฝ่ายคือการทุจริตซึ่งเป็นฝ่ายศัตรูกับประชาชนและรัฐบาลจีนที่เป็นฝ่ายตรงข้าม ประชาชนและรัฐบาลจีนโซว์ดาบและพยายามต่อสู้กับศัตรูการทุจริตด้วยการวางกลยุทธ และใช้กฎหมาย มาตรการต่าง ๆ รวมถึงจิตสำนึกซื่อสัตย์สุจริตเป็นอาวุธเพื่อเอาชนะศัตรูการทุจริตและประสบความสำเร็จในสงครามครั้งนี้ ทั้งนี้ สามารถแสดงกระบวนการการถ่ายทอดโยงความหมายได้ดังนี้

ตารางที่ 4 การถ่ายทอดความหมายอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ [การปราบปรามการทุจริต คือ สงคราม] ในข่าวออนไลน์ภาษาจีน

วงความหมายต้นทาง [สงคราม]		วงความหมายปลายทาง [การปราบปรามการทุจริต]
ข้าศึก/ศัตรู	➡	การทุจริต
คู่ต่อสู้กับศัตรู	➡	รัฐบาล ประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรต่าง ๆ
การโจมตีของศัตรู	➡	การทุจริตสร้างผลกระทบ ความเสียหายแก่ประเทศชาติ
ปฏิกิริยาต่อสู้กับศัตรู	➡	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดการปัญหาการทุจริต
ยุทธศาสตร์การทำสงคราม	➡	แผนการดำเนินการปราบปรามการทุจริต
อาวุธที่ใช้ในสงคราม	➡	วิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการปัญหาการทุจริต
	➡	เช่น กฎหมาย มาตรการต่าง ๆ จิตสำนึกซื่อสัตย์สุจริต
ผลของสงคราม	➡	ผลการจัดการปัญหาการทุจริต
(ชนะสงคราม)	➡	(ประสบความสำเร็จในการปราบปรามการทุจริต)

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์รูปคำอุปลักษณ์ที่สะท้อนอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ [การปราบปรามการทุจริต คือ สงคราม] ในข่าวออนไลน์ภาษาไทยและภาษาจีน พบว่า รูปคำอุปลักษณ์สงครามที่ใช้ในข่าวออนไลน์ภาษาไทยและภาษาจีน มีความคล้ายคลึงกันอย่างมาก เพียงแต่ไม่พบรูปคำกลุ่ม 1) การทำสงคราม 2) ผู้ร่วมการทำสงคราม (ศัตรู คู่ต่อสู้ กับศัตรู) 3) สถานที่ทำสงคราม ในข่าวออนไลน์ภาษาไทย แต่อย่างไรก็ตาม รูปคำอุปลักษณ์สงครามที่ปรากฏในทั้ง ข่าวภาษาไทยและภาษาจีนแสดงให้เห็นว่าผู้ใช้ภาษาไทยและภาษาจีนมีระบบความคิด และวิธีการทำความเข้าใจ เรื่องการทุจริต ซึ่งเป็นมนทัศน์ที่เป็นนามธรรม ซับซ้อนที่ยากที่จะเข้าใจที่คล้ายคลึงกัน โดยมองว่าการปราบปราม การทุจริตเสมือนการทำสงคราม การทุจริตเสมือนศัตรูอันตรายที่ต้องกำจัด จากการแสดงการถ้อยความหมาย อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ [การปราบปรามการทุจริต คือ สงคราม] แสดงให้เห็นว่าการที่ผู้ใช้ภาษาไทยและภาษาจีน นำความหมายต้นทางสงครามมาทำความเข้าใจความปลายทางการทุจริตเกิดจากคุณสมบัติเด่นที่คล้ายคลึงกัน บางประการระหว่างทั้งสองมนทัศน์

ตามแนวคิดของ Lakoff and Johnson ระบบมนทัศน์ของมนุษย์จะประกอบไปด้วยสิ่งที่เรารับรู้และ เข้าใจในความเป็นไปต่าง ๆ บนโลก เมื่อเราพบเจอกับสิ่งใหม่หรือประสบการณ์ใหม่ ๆ เรามักจะนำสิ่งที่พบใหม่นั้น ไปเปรียบเทียบกับประสบการณ์เก่าที่มีอยู่และประมวลผลออกมาเป็นความคิด คำพูด ตลอดจนการกระทำ การที่ ผู้ใช้ภาษาไทยและภาษาจีนมีมนทัศน์เดียวกันว่า [การปราบปรามการทุจริต คือ สงคราม] จึงแสดงให้เห็นถึงความ คล้ายคลึงกันด้านประสบการณ์ของผู้ใช้ภาษาทั้งสองประเทศ กล่าวคือ สงครามเป็นสิ่งที่ทั้งผู้ใช้ภาษาไทยและ ภาษาจีนรู้เป็นอย่างดี เนื่องจากทั้งสองประเทศเคยเกิดสงครามหลายครั้งในประวัติศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็นสงคราม ภายใน หรือสงครามจากการรุกรานของประเทศอื่น แม้คนสมัยนี้ไม่ได้มีประสบการณ์ตรง แต่จากการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ หรือจากสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือ ละคร นวนิยาย ฯลฯ นอกจากนี้ ปัจจุบันก็ยังมีความเสี่ยงที่จะเกิด สงครามขึ้นในต่าง ๆ ทั่วโลก เช่น สงครามระหว่างรัสเซียและยูเครน สิ่งเหล่านี้ก็ทำให้เข้าใจถึงความอันตรายและผลเสียที่เกิดจาก สงครามอย่างดี เมื่อเห็นถึงคุณสมบัติของการทุจริตที่คล้ายคลึงกับสงคราม จึงเชื่อมโยงกับมนทัศน์สงครามมา ทำความเข้าใจมนทัศน์การทุจริต (Lakoff, G., & Johnson, M., 2003)

สังเกตได้ว่า ทั้งข่าวออนไลน์ภาษาไทยและภาษาจีนมีการใช้รูปคำอุปลักษณ์สงครามกลุ่มปฏิกิริยาต่อสู้กับ ศัตรูที่หมายถึงการแก้ไขปัญหาการทุจริตเป็นจำนวนมากที่สุด ผู้วิจัยคิดว่าอาจเพราะว่าทั้งสองประเทศให้ ความสำคัญกับเรื่องการปราบปรามการทุจริตเป็นอย่างมาก นอกจากต้องการให้ประชาชนเข้าใจถึงผลเสียของการ ทุจริตแล้ว ที่สำคัญมากกว่านั้นคือการเน้นการแก้ไขปัญหา เห็นได้จากการที่รัฐบาลไทยปัจจุบันประกาศให้การ แก้ปัญหาทุจริตเป็น “วาระแห่งชาติ” ทุกปี และจัดแผนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อเป็นแนวปฏิบัติ สำหรับรัฐบาลจีนการปราบปรามการทุจริตเป็นภารกิจสำคัญของ พรรคฯ โดยเฉพาะตั้งแต่ ปี 2012 การประชุมสภาแห่งชาติครั้งที่ 18 ของพรรคคอมมิวนิสต์จีนที่ท่าหนานซี จิ่นผิงดำรง ตำแหน่งประธานาธิบดี โดยออกหลักเกณฑ์ประหัตมัยยัสต์ 8 ประการเป็นแนวการทำงานภายในพรรคฯ และมี คณะกรรมการตรวจสอบวินัยทำหน้าที่ตรวจสอบปราบปรามการทุจริตอย่างเข้มงวด ข้อมูลจากคณะกรรมการ ตรวจสอบวินัยแห่งพรรคคอมมิวนิสต์จีนระบุว่า ตั้งแต่การประชุมสภาแห่งชาติครั้งที่ 18 ของพรรคคอมมิวนิสต์จีน หน่วยงานได้ยื่นฟ้องคดีมากกว่า 4.648 ล้านคดี ได้สอบสวนข้าราชการระดับสูง 553 คน ลงโทษเจ้าหน้าที่ผิดกฎ ระเบียบวินัยมากกว่า 200,000 คน (Yuan, X., 2022) แสดงให้เห็นถึงความเข้มงวด และความจริงจังในการ ปราบปรามการทุจริตของรัฐบาลจีน

เมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบว่ามนทัศน์ [การปราบปรามการทุจริต คือ สงคราม] มี การปรากฏเป็นสากล เช่น ภาษาเกาหลี (Ma, Y., 2017) ภาษารัสเซีย (Pan, Z., 2020) ภาษาอังกฤษ (Dong, W., & Zheng, K., 2015) ต่างมีการเปรียบเทียบการปราบปรามการทุจริตเป็นสงคราม แสดงให้เห็นว่าทั้งผู้ใช้ภาษาไทย ภาษาจีนภาษาเกาหลีภาษารัสเซียและภาษาอังกฤษมีมนทัศน์ที่คล้ายกันในการทำความเข้าใจการทุจริต

นอกจากนี้ยังพบว่า มโนทัศน์สงครามยังถูกนำไปใช้ในการทำความเข้าใจมโนทัศน์อื่น ๆ เช่น โรคมะเร็ง (วรวรรณ เพ็ชรกิจ, 2551) เศรษฐกิจ (ซูเจิน หง, 2553) กีฬา (Huang, J., 2015) การชุมนุมทางการเมือง (กนกกาญจน์ วรสีหะ, 2555) กีเลส (วุฒินันท์ แก้วจันทร์เกตุ, 2555) น้ำท่วม (อาทิมา วรินทร์อุดมสุข, 2561) ความฝันจีน (Yao, S., 2019) ความจน (ธนพล เอกพจน์, 2561) การเลือกตั้ง (Intawong, P., & Sirimongchol, A., 2019) และ ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 19 (ธนพล เอกพจน์ และคณะ, 2563; เอกพล ดวงศรี, 2566) ฯลฯ

อย่างไรก็ตาม เมื่อดูภาพรวมแล้ว จะสังเกตได้ว่า ชาวออนไลน์ภาษาจีนมีการใช้รูปคำอุปลักษณ์สงครามที่มากกว่าและหลากหลายกว่าชาวภาษาไทย สำหรับประเด็นนี้ ผู้วิจัยคิดว่ามีเหตุผล 2 ประการดังนี้

1. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลภาษาจีนส่วนหนึ่งจาก 中央纪委国家监委网 (เว็บไซต์คณะกรรมการตรวจสอบวินัยส่วนกลางแห่งพรรคคอมมิวนิสต์จีน China Discipline Inspection and Supervision Commission) ซึ่งเว็บไซต์ดังกล่าวในฐานะเป็นสื่อออนไลน์ของหน่วยงานรัฐ นอกจากเป็นช่องทางรายงานข่าวต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการทุจริตแล้ว ยังมีหน้าที่สำคัญคือ เป็นเครื่องมือสำคัญของรัฐในการสื่อสาร และถ่ายทอดความคิดให้แก่ประชาชน ดังที่ Pan ได้สรุปว่า วัตถุประสงค์หนึ่งของวาทกรรมข่าวการเมืองคือ โน้มน้าวให้ประชาชน ผู้รับสารยอมรับ และสนับสนุนนโยบายหรือความคิดของรัฐ อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ในฐานะกลวิธีทางภาษาอย่างหนึ่ง มีการช่วยโน้มน้าวใจผู้รับสาร จึงถูกนำไปใช้ในวาทกรรมข่าวการเมืองอย่างกว้างขวาง (Pan, Z., 2020) Gao & Ge ก็ได้กล่าวว่า ถ้อยคำการเมืองมีลักษณะซับซ้อน และยากที่จะเข้าใจ การใช้อุปลักษณ์ช่วยให้ประชาชนเข้าใจวาทกรรมการเมืองได้เห็นภาพขึ้น และเข้าใจถึงจุดยืนและความคิดของรัฐบาลมากขึ้น (Gao, L., & Ge, H., 2020) จึงพบว่าชาวออนไลน์ภาษาจีนมีการใช้รูปคำอุปลักษณ์เป็นจำนวนมากเพื่อให้ประชาชนเข้าใจเรื่องการทุจริต นโยบายการปราบปรามการทุจริตของรัฐบาลมากขึ้น รวมถึงโน้มน้าวใจประชาชนสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการปราบปรามการทุจริต

2. โครงสร้างปริจเฉทชาวภาษาไทยและภาษาจีนก็มีลักษณะที่ต่างกัน กล่าวคือ ในการนำเสนอข่าว เมื่อกล่าวถึงเหตุการณ์ หรือคดีการทุจริต ชาวภาษาจีนมักจะมีการใช้รูปคำอุปลักษณ์เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพ และเข้าใจความอันตรายของการทุจริต และหลังจากนำเสนอเหตุการณ์ หรือคดีการทุจริต มักจะมีข้อความส่วนหนึ่งแสดงการตักเตือน ให้นำเหตุการณ์การทุจริตที่เกิดขึ้นเป็นบทเรียน ซึ่งส่วนนี้ก็จะมีการใช้อุปลักษณ์เป็นจำนวนมาก แต่ชาวภาษาไทยจะเน้นการนำเสนอเหตุการณ์การทุจริตเฉพาะมากกว่า สำหรับประเด็นนี้ ผู้วิจัยคิดว่าอาจจะนำเป็นแนวทางในการนำเสนอข่าวของชาวออนไลน์ภาษาไทยได้ โดยเฉพาะชาวออนไลน์ของเว็บไซต์หน่วยงานรัฐที่มีหน้าที่ปราบปรามการทุจริต อย่างสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เนื่องจากผู้วิจัยสังเกตว่าเว็บไซต์ของหน่วยงานดังกล่าวเน้นการรายงานความเป็นไปของเรื่องการทุจริต ถ้าหากมีการใช้อุปลักษณ์ในการนำเสนอข่าวหรือประชาสัมพันธ์นโยบายต่าง ๆ อาจจะมีการช่วยให้ประชาชนเข้าใจเรื่องการทุจริต และให้ความร่วมมือในการปราบปรามการทุจริตมากขึ้น

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์รูปคำอุปลักษณ์ที่สะท้อนมโนทัศน์ [การปราบปรามการทุจริต คือ สงคราม] ในชาวออนไลน์ภาษาไทยและภาษาจีน สะท้อนให้เห็นว่าทั้งผู้ใช้ภาษาไทยและผู้ใช้ภาษาจีนมีมโนทัศน์เหมือนกันที่มองว่า [การปราบปรามการทุจริต คือ สงคราม] และการทุจริตเสมือนศัตรูอันตรายที่ต้องกำจัด การที่ผู้ใช้ภาษาไทยและภาษาจีนนำมโนทัศน์สงครามในการทำความเข้าใจมโนทัศน์การทุจริตเกิดจากการเห็นถึงคุณสมบัติเด่นที่คล้ายคลึงกันบางประการระหว่างทั้งสองมโนทัศน์ การที่ชาวภาษาจีนมีการใช้รูปคำอุปลักษณ์ที่อยู่ในวงความหมายสงครามมากกว่าและหลากหลายกว่าชาวภาษาไทย โดยเฉพาะรูปคำอุปลักษณ์กลุ่มปฏิกิริยาต่อสู้กับศัตรูที่แสดงถึงการแก้ไขปัญหาการทุจริต เนื่องจากการปราบปรามการทุจริตเป็นภารกิจที่รัฐบาลจีนให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง นอกจาก

ต้องการให้ผู้รับสารเข้าใจถึงความอันตรายของการทุจริตแล้ว ที่สำคัญกว่านั้นคือ แสดงจุดยืนและความคิดของรัฐบาลในการปราบปรามการทุจริต เพื่อเกิดการโน้มน้าวใจให้ประชาชน ผู้รับสารให้ความร่วมมือในการปราบปรามการทุจริต จึงสรุปได้ว่า การที่ผู้ใช้ภาษาไทยและภาษาจีนมีทัศนคติการทุจริตที่เหมือนกันเกิดจากประสบการณ์ทางสังคมวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน การที่เลือกใช้รูปคำอุปลักษณะที่อยู่ในวงความหมายสงครามที่ต่างกันเกี่ยวข้องกับสภาพทางสังคมที่ต่างกัน จากผลการวิจัยครั้งนี้จึงมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ 2 ประการคือ 1) งานวิจัยครั้งนี้ ทำให้เห็นถึงการใช้อุปลักษณะในการกล่าวถึงการทุจริตในสังคมไทยและสังคมจีน และทำให้เห็นถึงระบบความคิด วิธีการมองโลกที่สัมพันธ์กับประสบการณ์ สังคมวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาไทยและภาษาจีนเป็นอย่างดี การวิจัยครั้งนี้จึงช่วยขยายขอบเขตประเด็นการศึกษาอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ตามแนวภาษาศาสตร์ปริชานให้กว้างขวางยิ่งขึ้น และช่วยให้ประชาชนทั้งสองประเทศมีความเข้าใจกันในเรื่องการทุจริตเป็นอย่างดี 2) งานวิจัยครั้งนี้ ทำให้เห็นถึงลักษณะข่าวออนไลน์ภาษาจีนที่มีการใช้รูปคำอุปลักษณะอย่างหลากหลายในการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวกับการทุจริต ซึ่งอาจจะเป็นแนวทางในการนำเสนอข่าวของข่าวออนไลน์ภาษาไทย โดยเฉพาะข่าวออนไลน์ของเว็บไซต์หน่วยงานที่มีหน้าที่ปราบปรามการทุจริต ถ้าหากมีการใช้อุปลักษณะในการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวกับการทุจริต อาจจะมีการช่วยให้ประชาชนเข้าใจเรื่องการทุจริต และกระตุ้นประชาชนให้มีส่วนร่วมในการปราบปรามการทุจริตมากขึ้น และมีข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป 5 ประการคือ 1) งานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากข่าวออนไลน์เท่านั้น หากมีการเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ เว็บไซต์ข่าวออนไลน์อื่น ๆ หรือวาทะของผู้นำประเทศไทยในโอกาสต่าง ๆ อาจจะได้พบรูปคำอุปลักษณะที่สะท้อนมโนทัศน์ในอีกแง่มุม 2) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบอุปลักษณะการทุจริตระหว่างภาษาไทยกับภาษาอื่น ๆ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาเกาหลี หรือศึกษาเปรียบเทียบอุปลักษณะในข่าวการทุจริตของหน่วยงานราชการกับข่าวที่นำเสนอโดยสื่อมวลชนอื่น ๆ อาจจะได้พบแง่มุมต่าง ๆ ของหน่วยงานรัฐบาลและสื่อมวลชนทั่วไปที่มีต่อเรื่องการทุจริต 3) หากมีการศึกษาเปรียบเทียบอุปลักษณะที่ใช้ในแต่ละช่วงเวลา อาจจะได้พบการเปลี่ยนแปลงของการเลือกใช้อุปลักษณะที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม 4) เมื่อพูดถึงการทุจริต สิ่งหนึ่งที่ไม่กล่าวถึงไม่ได้เลยคือ การทุจริต ซึ่งเป็นพฤติกรรมตรงกันข้ามกับการทุจริตอย่างสิ้นเชิง และเป็นพฤติกรรมที่ทั้งสังคมไทยและสังคมจีนให้การยกย่อง จากการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยพบรูปคำที่ใช้ในการกล่าวถึงการทุจริตในเชิงเปรียบเทียบไม่น้อย ถ้าหากมีการศึกษาอุปลักษณะการทุจริต หรือเปรียบเทียบอุปลักษณะการทุจริตกับทุจริตทั้งในภาษาไทยและภาษาจีน อาจจะได้พบมโนทัศน์การทุจริตและทุจริตที่ต่างกันอย่างน่าสนใจ 5) อาจจะเพิ่มกรอบแนวคิดอื่น ๆ ในการวิจัย เช่น นำแนวคิดของโกทลี และ ชาร์เตอร์ริส-แบล็คในการศึกษาหน้าที่ของอุปลักษณะ อาจจะได้เห็นถึงลักษณะการใช้อุปลักษณะในอีกแง่มุมหนึ่งที่น่าสนใจ

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง “อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์การทุจริตในข่าวออนไลน์ภาษาไทยและภาษาจีน” สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และได้รับทุนการศึกษาของ “ดร.ชุมพล ประภา” ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รศ. ดร. ณฐ อังศุวิริยะ ที่กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยนี้อย่างยิ่ง

เอกสารอ้างอิง

- กนกกาญจน์ วรสีหะ. (2555). "การชุมนุมทางการเมืองคือการทำสงคราม" มโนทัศน์ที่สะท้อนจากอุปลักษณะข่าวการชุมนุมทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์ไทย. วารสารสถานบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 13(2), 49-55.
- ชัชวดี ศรีลัมพ์. (2548). อุปลักษณะตามแนวคิดของภาษาศาสตร์ปริชาน. วารสารศิลปศาสตร์, 5(1), 1-16.

- ชูเงิน หง. (2553). การเปรียบเทียบอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ในข่าวเศรษฐกิจภาษาไทยและภาษาจีน. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทำเนียบรัฐบาลไทย. (2564). ข่าวนายกรัฐมนตรี. เรียกใช้เมื่อ 20 มีนาคม 2565 จาก <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/41778>
- ธนพล เอกพจน์. (2561). อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ความจนในภาษาไทย: กรณีศึกษาการใช้ภาษาบนเว็บไซต์ของพื้นที่ปอดทอม. รมยสาร, 16(1), 377-400.
- ธนพล เอกพจน์ และคณะ. (2563). ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 คือ ศัตรู : การศึกษาอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของคนไทย ตามแนวภาษาศาสตร์ปริชาน. วารสารภาษา ศาสนา และวัฒนธรรม, 9(1), 1-37.
- นวรรณ พันธุมธา. (2063). คลังคำ ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์.
- ปิยะธิดา อภัยภักดิ์. (2561). แนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันในหน่วยงานภาครัฐ. วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, 13(1), 1-12.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. เรียกใช้เมื่อ 20 มีนาคม 2565 จาก <https://dictionary.orst.go.th>
- วรวรรณ เพ็ชรกิจ. (2551). การศึกษาอุปลักษณ์ที่เกี่ยวกับโรคระบาดในภาษาไทยตามแนวปริชานศาสตร์และวจนปฏิบัติศาสตร์. ใน ดุษฎีนิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วุฒินันท์ แก้วจันทร์เกตุ. (2555). กิเลส: การศึกษาอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ในภาษาไทย. วารสารมนุษยศาสตร์, 19(2), 24-41.
- สัมฤทธิ์ น่วมศิริ และคณะ. (2562). การทุจริตคอร์รัปชันกับสังคมไทย. วารสารบัณฑิตศาสตร์, 16(2), 282-291.
- อภิษฎา ศรีเครือตง และคณะ. (2560). การเสริมสร้างจิตสำนึกการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสังคมไทย. วารสารการบริหารท้องถิ่น, 10(3), 28-51.
- อาทิมา วรินทร์อุดมสุข. (2561). อุปลักษณ์ที่แสดงมโนทัศน์น้ำท่วมในข่าวภาษาไทยและภาษาฝรั่งเศส. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์เพื่อการสื่อสาร. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เอกพล ดวงศรี. (2566). สงคราม (โรค) โควิด 19: อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของสังคมไทยและโลกที่สะท้อนผ่านหนังสือพิมพ์ไทยออนไลน์. มนุษยศาสตร์สาร, 24(1), 226-251.
- Dictionary Editing Office of CASS 中国社会科学院语言研究所词典编辑室. (2016). XIANDAI HANYU CIDIAN 现代汉语词典. Beijing: The Commercial Press.
- Dong, W., & Zheng, K. . (2015). A Comparative Analysis of Anti-Corruption Metaphors in News Discourses between English and Chinese. Journal of Taizhou University, 37(5), 36-40.
- Gao, L., & Ge, H. . (2020). Analysis of Official Anti – corruption Discourse from the Perspective of Cognitive Metaphor. Journal of Huaiyin Institute of Technology, 29(6),46-50.
- Huang, J. (2015). การศึกษาเปรียบเทียบอุปลักษณ์ในข่าวกีฬาหนังสือพิมพ์ภาษาไทยและหนังสือพิมพ์ภาษาจีน. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Intawong, P., & Sirimongchol, A. . (2019). CONCEPTUAL METAPHOR OF WAR IN THAILAND'S 2019 ELECTION IN ONLINE NEWS. GANESHA JOURNAL, 15(2), 33-44.
- Ji, Y. . (2021). A Study of Conceptual Metaphor in Xi Jinping's Anti-Corruption Discourse from the Perspective of Cognitive Linguistics. In Master of Arts. Liaoning Normal University, Dalian.
- Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). Metaphor We Live by. London: The University of Chicago Press.
- _____. (2003). Metaphor We Live By. London: The University of Chicago Press.

- Liu, X. (2018). A Study of Conceptual Metaphor in China's Anti-Corruption News Discourses. In Master of Arts. Zhengzhou University, Zhengzhou.
- Ma, Y. (2017). 汉·韩反腐新闻语篇的认知语义对比研究. In Master of Arts. Tianjin Foreign Studies University, Tianjin.
- Pan, Z. (2020). A Comparative Study of Corruption Conceptual Metaphor in Russian and Chinese Political News. In Master of Arts. Shanghai International Studies University, Shanghai.
- Transparency International. (2022). CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX. Retrieved March 20, 2022, from <https://www.transparency.org/en/cpi/2022>
- Xi, J. . (2014). 习近平谈治国理政 (Xi Jinping The Governance of China). Beijing: Foreign Languages.
- Yao, S. . (2019). อุปถัมภ์เชิงมนต์ “ความฝัน” กับยุทธศาสตร์การบริหารประเทศของประธานาธิบดีจีน สีจิ้นผิง. วารสารอักษรศาสตร์, 48(1), 1-40.
- Yuan, X. (2022). 2023 年反腐怎么干? 中央释放重大信号. Retrieved May 12, 2023, from <https://www.chinanews.com.cn/gn/2022/12-07/9910295.shtml>.